

NEJL. IRENEJŠÍ A NEJL. TÝDEŇ NA ZÁPADU

POKROK ZÁPADU

BEST ADVERTISING MEDIUM IN THE GREAT NORTHWEST

VĚNOVANÝ ZÁJMŮM NAŠEHO ČESKÉHO LIDU V AMERICE.

ZALOŽEN R. 1871. — ČÍSLO 43.

OMAHA, NEBR., VE STŘEDU, DNE 30. ČERVENCE 1913.

ČÍSLO 2.

ZPRÁVY ZAHRANIČNĚ

Americký inženýr zavražděn v Mexiku.

El Paso, Texas. — N. G. Wolf, americký inženýr podkopů, byl zavražděn od banditů ve stanu v Crestonu Coloradu. Stan se naláží západně od Sonory. Zpráva se všeobecně rozšířila, poněvadž to bylo oznámeno manželce Wolfově, jaké neštěstí stihlo jejího muže.

Chihuahua, Mex., 26. července. Včera přitáhl z Torreonu do Chihuahuy generál Pasqual Orozco v čele 2.000 mužů vojska spolkového. Obyvatelstvo již dlouhou dobu s touhou očekávalo, kdy dostane posilu mládní posádka, která velí generál Mercado. Orozco podnikl několik útoků na vojenské oddíly konstitucionalistů s dobrým výsledkem. Obyvatelstvo města jest již poněkud uklidněno. Vzhledem se chovají v poslední době nedaleko města dosti klidně a má se za to, že jich větší část od táhla k severu.

Ustanovení vládní komise v Čechách.

Vídeň. — Zbédovaný stav zemských financí v Čechách stal se již nesnesitelným a jelikož ne lze bez pomoci vlády z něho vyváznouti, odebral se zemský maršálek království českého, princ Ferdinand z Lobkoviců, k císaři do Vídně, aby s panovníkem o smutném stavu věcí v Čechách porokoval a souhlasně i podal svoji resignaci nebude-li zemi zjednána pomoc. Souhlasně přibyl pak do lázní ládu i jednotliví rakouští ministři, aby o této záležitosti a panovníkem konferovali a přiměli jej ku schválení usnesení, které ministerská rada již koncem června po sedmihodinovém zasedání učinila a jehož provedení má znamenat novou éru v Čechách. Unesení to bylo již tehda císaři ku schválení předloženo, ale tímto se nechtělo, jelikož se jim bluboko zasahuje do ústavního života v Rakousku. Dle názoru dobře zpravených osobností jest však nyní dosazení vládní komise v Čechách nevyhnutelným, aby paměť tam zanechal byl jednou konec učiněn. Po návrhu vlády má být zemský sněm český, který následkem německé obstrukce po celé dosavadní období, totiž od podzímku r. 1908, byl jakékoliv práce zákonodárné neschopen, rozpuštěn a zemský výbor, jemuž v nejbližších týdnech prostředky finanční úplně dojdou, musí vesměs funkce svých se vzdát. Po té císařským patentem bude zemské zřízení království českého suspendováno a k vedení všech záležitostí království bude jmenována "zeměpanská správní komise" jež na základě císařského nařízení bude dočasně všechny autonomní záležitosti království českého vyřizovati. Nejsmutnější význam tohoto opatření spočívá v tom, že jim bude zrušeno po staletí trávající samostatné zřízení království českého a tudíž i poslední zbytek samostatnosti, které se Čechové dráhly ve vlasti své těšili.

Občanská válka v Číně.

Singhaj. — Jižní povstání, ježichž síla odhaduje se číselně na tři až deset tisíc mužů, napadli arsenal v Kiangpau (čikrát, byli však obhajováni). Obhajováni byli více než 3.000 mužů, ale byli silně obrázeni a bojištěm podpořováni. Jiný útok odrazil a dosud neochlil jich ani nábyti pudy.

Zprávy v bojích odhadují se na číselně na 1.000 mužů, většinou však byli usmrceni nevinní sedláci. — Mužské střeby z arsenalu zasáhly do francouzské čtvrti a způsobily velkou škodu. Francouzská jedina jeptiška byla poraněna. Vzhledem k nebezpečnosti pro brit-

Stanné právo v Pekingu.

Londýn. — "Daily Telegraph" se sděluje telegraficky z Pekingu. Nad městem prohlášeno bylo stanné právo, což ukazuje, že severní vláda dozrává svou zoufalou situací. Zahraniční vojenská znaleci zdejší domnívají se, že povstání jsou mnohem silnější nežli se dosud soudilo a že již postupují útočně.

Dr. Sunjatsen, bývalý prozatímní prezident republiky vydal manifest, v němž staví se neodvolatelně na stranu povstalců. — Ke konci praví, obrací se o osobně na presidenta Juansikajje: "Jsem rozhodnut potíratí vás tak neuhavně, jako jsem potíral Mandžury. Odstoupení je to jediné, co vám v nynější krizi zbývá." Soukromá depeše popírá, že povstaleci byli poraženi u dráhy do Pukau.

V Nankingu byla již zřízena úplná povstalecká vláda. Parlament nebyl posud rozpuštěn, ale je pravděpodobno, že nebude zasahat již ani týden.

Kanton. — Sedmá jižních provincií se spojilo ku společnému vyústění proti provisoronmu prezidentovi Juansikajjovi a vládě v Pekingu. Vedle toho sdělují se, že také vojsko pod veličím generála Lunga v provincii Kwangsi sympatizuje a revolucním hnutím. Oddělení 10.000 mužů nepravdivého vojska, sestávající většinou z horakých kmenů Hakka, vytrhlo k Severní číši, aby útkalo se se severní armádou. Jiné armády zorganizovaly se mezi venkovským a horským obyvatelstvem. Ve zdejších arsenálech připraveno jest sto horských děl a strojní děla zhotovena v továrnách v největší rychlosti.

Vídeň. — Zvoleních v čele povstalců, že v té povstalecké válečné prokládání nachází se několik milionů dolarů a že povstaleci budou mocti delší dobu pokračovat ve své kampani. Těž prohlašuje, že také Japonci půjčí povstalecům peníze a že i odjížděl byla jim příslušná pomoc v jejich odporu proti vládě v Pekingu. Generální guvernér Kantonu prohlašuje ve zvláštním dopise, jež byl právě uveřejněn, že právní jeho jest zřízení skutečné republiky v Číně a žádné diktatury.

Kabinetní krize v Peru.

Lima, Jižní Amerika, 26. července. — Souzřív kabinet podal včera resignaci. Kabinet ten, v jehož čele stál Dr. Aurelio Souza, byl sestaven teprve 17. června a již resignuje.

SITUACE NA BALKÁNĚ.

Rakousko bylo opět poraženo.

Rakousko-Uher. nechtělo připustiti, aby na Balkáně vzniklo mocné, k Rusku se klonící Srbsko. Proto vymohlo na londýnské konferenci samostatné Albánsko. Rakousko zároveň si přálo silně Bulharsko jako protiváhu protiruskou; neboť Bulharsko již od dob Battenbergových ukazovalo se vzdorovitým proti Rusku a bývalý rakouský oberhajtman Ferdinand Koburský jevil stále touhu po krýskamerádšaftu s Rakouskem. Rumunsko, ležící mezi Bulharskem a Ruskem, klonilo se více k Rakousku nežli k Rusku, které Rumunsku z vděčnosti za pomoc ve válce s Tureckem poskytnouti uznalo nejlepší část území a v náhradu za to mu dalo Dobrudžu. Bulharsko nebylo by dnes v tak kritickém stavu, kdyby nebylo společného na slib Rakouska, že nebude nikdy postoupiti něčeho z území, které ve válce obsadilo, a které si před válkou vymohlo jako svou kořist. Rakousko tohoto svého slibu nedodrželo, a to hlavně proto, poněvadž Rumunsko pod nátlakem Ruska náhle své postavení k Rakousku změnilo. Rumunsko bylo totiž ohroženo vpádem Rusů, případně by by bývalo vysláno proti králi povstání, kdyby nebyl uprosil pokyn, aby vpadl do Bulharska. Jako Rakousko nechtělo připustiti silně Srbsko, tak Rusko nemohlo potřebovati na Balkáně silně Bulharsko, Rakousko přátelské. Proto vyslalo Rusko Rumunsko proti Bulharsku a počítalo je proti sobě neboť spřátelené Rumunsko a Bulharsko bylo by Rusku na cestě do Rakouska velice nepohodlné. Porážka Bulharska jest tudíž hlavně dílem Ruska a znamená zároveň krutou porážku Rakouska — jak si to evropská politická představa.

Politická vzdává se dalšího boje.

Vídeň. — Obězíkem k veličím oznamuje Bulharsko, že aby dokázala svou upřímnou snahu po míru, odeslala se podepsati smlouvu o příměří a že bezodkladně počne demobilizovati své vojsko. Zároveň dožaduje se u veličím zakročení, aby bylo nepřátelství proti němu zastaveno.

V Bulharsku hrozí propuknutí občanská válka.

Následkem krutých porážek, které Bulhaři utrpěli v bojích s ostřelými balkánskými státy, vzrůstá se prý v Bulharsku do mále revoluce. Bulharská armáda stále ještě ustupuje před Reky. Bulhaři přehají v nejvyšším nepořádku a zůstávají své ortve a raněné za sebou.

Turecký guvernér pro Drinopol.

Ze Turecka přes protest veličím jest odhodláno podržeti si Drinopol, dokazuje okolnost ta, že Porta jmenovala již guvernéra tohoto města. Prapor bulharského vojska byl Turky zajat u Baba Eski. Nekladl žádného odporu. Zpráva o dobytí Drinopole se nepotvrzuje. U Drinopole objevilo se jen menší oddělení jízdy turecké. Bulharský velitel v Drinopoli oznamuje, že turecká jízda, vykonávající obhlídku u Drinopole, zase ustoupila.

Smutné poměry v Sofii.

Sofie jest dosud odloučena od ostatního světa až na telegrafické spojení přes Bakuroš a Sebastopol, které slouží jedině vládní potřebě a tisku. Soukromé depeše se nepřijímají. Sofie jest v pravém slova anyslu ve stavu obležení; general-tenant ve výslužbě Nelson A. Miles Spojených Států a několik Evropanů jest zde držáno v zajetí. Major ranhojčí Spojených Států Clyde S. Ford od zdravotního sboru nabídl své služby Bulharsku a nabídka jeho byla přijata.

Rusko má zakročiti v Asii.

Londýn. — Tureci roztrhali smlouvu londýnskou a nedbajíce varování veličím, vpadli do Bulharska. Silné vojsko turecké obsadilo Jamboli, dosti daleko za hranicemi Bulharska před válkou (asi 50 mil v nitru starého Bulharska). Turecká armáda postupuje na přímé cestě k Sofii (77) rychlostí, která přivádí v úžas diplomaty a vojenské znalce zdejší. Oddíl ruské jízdy v čele táhne proti Jambolu. Bulhaři jsou zabráněni s velkým krvavým útrpním. Turecké pluky u Jamboly a na severu od tohoto města jsou částí armády, která prováděda boga Envera ke Drinopolu. Tě, kde myslili, že ottomanská armáda postrádala potřebné pohyblivosti a dopravy k tak rychlému postupu, přicházejí k poznání, že nebudouli jednatí účinněji, nežli dosavadě, bude půlměsí vlnití nad Sofii dří, ve než měsíce skončí. Král Ferdinand povolal zástupce veličím do svého paláce a oslovil je takto: "Látni, že musím před Evropon protestovati proti držením jedním turecké armády, která nespokojí se s porušením londýnské smlouvy, ještě koná vpád do starého něho království směrem k Trnavě, Slivnu a Jambolu a dopouští se nejnirovnějších výstředností, pále osady, vraždí obyvatelstvo a šíří postrach ve celé Thracii. V témi, ve které se Bulharsko nachází, předstupují před zástupce civilisace a prosím Evropu vašim prostřednictvím, aby učinila konec útrpním lidu, přehajlejší před návratem jeho dřívějších útlaků."

I Rumunsko je ochotno k míru.

Sofie. Třetí telegram, který král Ferdinand zaslal ve své lsi králi rumunskému, měl dle všeho kýžený účinek. Král Karel nabídl své vládě, aby podala řecku a Srbsku návrh na okamžitě zastavení nepřátelství až

do uzavření formálního příměří.

Nad to projevila rumunská vláda ochotu vyhnouti se každému porušení bulharské železniční a telegrafní služby v severním Bulharsku. Rumunské vojsko obdrželo příslušné rozkazy. Nynější smířlivá nálada Rumunská přispívá mnoho k zmírnění rozhovně bulharského nad neočekávaným vpádem. Car projevil bulharské vládě svou soustrast a svou radost nad příznivými vyhlídkami na mír, zároveň však také vyslovil náhled, že v Bulharsku musí býti připraveni na přinesení obětí. Bulharská míroví delegáti odešly koncem týdne do Bakuroš, kde již počátkem příštího týdne má býti zahájeno jednání o mír. Srbský sbor napadl v úterý Bulharsko severozápadně od Kustendilu, byl však odražen. Práví se, že veličím upozornily Bulharsko na to, aby s Tureckem nevstupovalo ve vyjednávaní, protože mocností samy hodlají zjednat v Thracii příměří.

Rusko má zakročiti v Asii.

Londýn. — Práví se, že Rusko dostalo splnomocnění veličím, zakročiti proti Turkům v Asii, za Kavkazem, v Armenii, a donutiti je tak, aby vydal kořist, kterou ve dnech posledních v Thracii a v Bulharsku uchvátili. Na Balkáně samém by Rusko zakročení nemohlo pro odpor Rakouska a pro překážky fyzické. K výbojům v Asii svoluje Anglie a Francie ale jest otázka, co tomu řekne Německo, které asijské državy turecké ve vlastním zájmu chrání.

Turecké vojsko postupuje a dopouští se nových ukrutností.

Londýn. — Bulharský vyslanec v Paříži telegrafoval do Londýna, že vojsko turecké vtrhlo do Plovdiva. Obyvatelstvo utíká před nimi.

Stále deště a sněhové bouře způsobily velkou pohromu.

Čurech. Dadržující deště způsobily hrozivou situaci, jež obyvatelstvo vystavuje velkým škodám. Již oznamují se povodně ze všech stran. Ve výše položených krajinách napadlo velké množství sněhu, tak že lze počítati s velikými povodněmi, jakmile sníh počne tát. V ohrožených krajinách prováděna jsou v největším spěchu nouzová opatření. Doprava jest namnoze úplně zastavena.

HRADECKÉHO DOUTNÍKY.

Ač jsem domluvil a věc ponechal čtenářům ohledně pana Hradeckého, na nabídku bedničky doutníků přece odpovídám.

Pan Hradecký, jež dluží přisezní odpověď nejenom nám a Z. Č. B. J., ale také celé české veřejnosti, nyní jako 10-letý chlapec, po výprasku nabízí nám bedničku 10-centových doutníků, když vyzradíme jméno našeho přítele z C. R., jenž měl tolik odvahy poukázati sousedům Rapid-ským, jakým pan Hradecký byl a jest. Co mohu od muže charakteru pana Hradeckého očekávati? Pan Hradecký nám nabízí doutníky na jeho čestné slovo. — Světe, div se! Každý čestný a charakterní muž mluví pravdu, nebož se své rčení potvrditi přisahou, když okolnost by to vyžadovala.

Z tohoto redakčního výplodu pana Hradeckého každý jeho čtenář může viděti zřejmý obrázek jeho mstivé duše.

Proč chce pan Hradecký věděti jméno našeho přítele? Zajisté pro ně jiného, než aby se jemu mohl pomstíti, poněvadž osmělil se napsati o něm pravdu. A jak malicherně, počítal a nanejvýše hloupě jest od novináře veřejně žadati zamlčení jméno pisatele článku! Skutečně, 10-letý chlapec by měl lepší takt a smysl pro pravdu.

Pane Hradecký, nejprve zamette před svým prahem a podtebe doklady členům Z. Č. B. J. a celé české veřejnosti, že jste dostal smlouvu v plném znění. Pak můžete očekávati, že Vaše čestné slovo něco znamená, když se objeví ve Vašem plátku.

V. B.

MADISON, NEBR.

— Zně obilní máme u nás v plném proudu. Sekají se jarní přemnice a pozdní ovsy. Zimní obilí a ranné ovsy jsou částečně již vymláceny z hromádek a jen něco málo sestohováno. Obilí, které se nyní seká, jest krátké, následkem panujícího sucha a zároveň i sucho působí na kornu zhoubně. Kornu při metání potřebuje hodně vláhy a té se jí nedostává.

— Josef, Karel a Anna Bromovi přijeli tyto dny z polední Dakoty na návštěvu k svým rodičům automobilem. Jest to pěkná vyjížďka, když jest počasí k tomu příznivé. Jeden z těchto bratří zůstane zde vypomáhat při mláčení obilí u stroje, který jejich otec Vojtěch Brom vlastní. Ostatní odjedou zpět do Dakoty.

— Minulý týden přivezla a zároveň postavil pomník Jaroslav Svoboda ze závodu pana Fr. Svobody z Omahy pro Marii Finkrelovou, která před nějakým časem zemřela v pokročilém věku. Umělecký závod pana Fr. Svobody těší se velké oblibě a důkazem toho jest, že na našem hřbitově jest mnoho krásných pomníků z tohoto závodu.

Někým povysvátilelým způsobem přišel na našem hřbitově k poškození pomník Marie Kuehlové st. vzor tomu, že jest hřbitov ohrazen a uzavřen.

Stavba katolického kostela v našem městě blíž se k svému ukončení. Právě umisťují tam velké hodiny.

Zároveň konají se přípravy k stavbě presbyteriálního kostela a jeden lutherský kostel byl postaven před dvěma roky také v velkém nákladem. Jsme tedy na kostely v našem městě bohatí.

Vaši přátelé v Čechách budou Vám vděční, když jim předplatíte "Venkov", a každý měsíc, když je dojde číslo, budou na Vás rádi vyznamenati, že jste jim opatřili dáreček a pro nejvýše zajišťovatel a poslouží letbu. Ať panují, jaké časopisy mají v Americe, žeťi farmě.

TÝDEN V OBRAZÍCH.

Howard Elliott zvolen byl předsedou dráhy New Haven & Hartford pro J. S. Mellenovi, jež doučen byl k resignaci. — Zřizování po požáru ve státní trestnici new-yorské v Sing Sing. — Vězení opouštějí trestanci. — Zřizování továrny na výrobu šatstva v Binghamtonu, N. Y. kde zabývalo přes třicet osob, skoro vesměs žen a dívek. — Chambers, Knaapp a Hanger jsou členové arbitrální komise, která rozhodovati bude o stížnostech občanů na východních železnicích.